

Avançant en el dret al temps per a tothom

Promoció i debat sobre polítiques del temps – Time Use Week 2024
21-25 d'octubre de 2024

Autoria

Ariadna Güell Sans, codirectora de la Time Use Initiative.

Suport a l'edició

Elena Tarifa Herrero, responsable de comunicació de la Time Use Initiative.

Marc Martorell Escofet, consultor de la Time Use Initiative.

Marta Junqué Surià, codirectora de la Time Use Initiative.

Localització

C/ Ganduxer 10, 6° 2^a
08021 Barcelona

Contacte

info@timeuse.barcelona
www.timeuse.barcelona

Xarxes socials

 [@TimeUseInit](https://twitter.com/TimeUseInit)
 [@timeuseinitiative](https://www.instagram.com/timeuseinitiative)

Connectem. Projectem. Capacitem.

Localització

La Rambla 14, principal
08002 Barcelona

Contacte

+34 93 640 5470
info@catinternacional.cat
www.catalunya-internacional.cat

Xarxes socials

 [@CatalunyaIntl](https://twitter.com/CatalunyaIntl)
 [@CatalunyaInternacional](https://www.instagram.com/CatalunyaInternacional)
 <https://www.linkedin.com/company/catalunyainternacional/>

Índex

1. Presentació	05
2. Present i futur de la Declaració de Barcelona sobre polítiques del temps	06
3. Polítiques del temps i dret al temps: solucions clau per als reptes del segle XXI	09
4. De la teoria a la pràctica	10
5. D'allò global a allò local: experiències a Catalunya	13
6. El temps en la literatura i la filosofia	19
7. Dades en acció	20
8. Consolidació de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals per les Polítiques del Temps	22
9. Racionalització del temps de treball	24
10. Conclusions	29
Annexos	
Entitats signants de la Declaració de Barcelona per les polítiques del temps (a 28 de novembre de 2024)	31
Llistat d'iniciatives transformadores	33
Entitats membres del Consorci Catalunya Internacional	35

1. Presentació

La Setmana dels horaris i el temps, o Time Use Week en terminologia anglesa, és l'esdeveniment internacional de referència pel que fa a les polítiques del temps. Persones investigadores, institucions polítiques, organitzacions socials i ciutadania de tot el món participen i promouen el debat, des dels respectius camps de coneixement i experiència, per aconseguir una millor organització social del temps. La desena edició va tenir lloc entre el 21 i el 25 d'octubre de 2024 a Barcelona i altres indrets de Catalunya, en format presencial i en línia, amb el títol d'“Avançant en el dret al temps per a tothom”.

La Time Use Week 2024 ha estat coorganitzada per la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, la Diputació de Barcelona i la Time Use Initiative. Des de l'edició de l'any 2021 Catalunya Internacional ha col·laborat en l'organització de la Time Use Week, la Setmana Internacional del Temps, que aplega persones de l'àmbit de la recerca, institucions públiques, organitzacions

socials i ciutadania de tot el món per promoure coneixement i intercanvi de bones pràctiques sobre polítiques del temps. Aquesta edició ha posat el focus en l'actualització del Pla de treball de la Declaració de Barcelona sobre polítiques del temps, amb un nou pla conjunt de les organitzacions que ja es van comprometre l'any 2021 i les que s'hi han incorporat després. Aquest nou Pla de treball defineix compromisos concrets a realitzar en el període 2024-2026.

També s'ha posat l'èmfasi en el tractament holístic del dret al temps. Per una banda, per a un públic especialitzat, interpellant institucions, teixit social i productiu, i món de la recerca. Per l'altra, aquest any s'ha apostat per incloure activitats i accions que arribin a un públic no especialitzat de tot el territori català. Mitjançant la col·laboració d'agents institucionals, socials, culturals i econòmics, i la seva aportació d'idees i pràctiques sobre el dret al temps, és més fàcil que el concepte aterri a les realitats més locals.

Per primer cop, s'ha atorgat el distintiu d'organització col·laboradora de la Time Use Week a les més de 50 organitzacions que han desenvolupat iniciatives transformadores en els usos del temps en el seu àmbit o territori ([veure annex amb llistat de les iniciatives](#)).

L'organització social del temps causa insatisfacció en gran part de la població i genera problemes de salut, igualtat, productivitat i sostenibilitat. És evident que cal buscar una organització dels usos del temps més igualitària i sostenible, tal com recomana l'Organització Internacional del Treball (OIT). Una de les conseqüències més evidents és la pobresa de temps, que existeix en diverses formes arreu del món i afecta totes les classes socials, malgrat que no de la mateixa manera, ja que cada eix de discriminació (gènere, origen, edat, capacitat...) l'incrementa.

A Europa, pateix pobresa de temps al voltant d'un 20% de la població, especialment les dones, mentre que a Llatinoamèrica el percentatge pot superar el 50%, depenent dels països. A l'Àsia, el fenomen conegut com a "karoshi", o mort per excés de feina, és una de les principals causes de defunció, segons l'OIT. A Catalunya i Espanya, entre el 20 i el 34% de la població pateix pobresa de temps, depenent del gènere, càrregues familiars i de cura o origen. Disposar de menys de 2 hores per dedicar-les a un mateix, descomptant les hores de treball remunerat i de cures, de descans i per cobrir les necessitats fisiològiques, com menjar, és cada cop un fenomen més comú en totes les societats.

La Declaració de Barcelona sobre polítiques del temps és la primera declaració política d'abast internacional que reconeix la importància del dret al temps i les polítiques del temps. Aprovada el 2021 i actualitzada ara en el marc de la Time Use Week 2024, planteja que la solució a aquesta problemàtica és el dret al temps. Reconèixer aquest dret és essencial per corregir el malestar horari i la pobresa de temps, a més d'incentivar uns usos del temps més equilibrats i igualitaris.

Per avançar en el dret al temps, és essencial la implicació de les institucions públiques. Des de principi dels 2000, els municipis han estat els grans pioners en aquest àmbit. Però en un món global, la implantació de noves polítiques públiques requereix també la intervenció d'ens metropolitans, supralocals, regionals i globals. A més, la iniciativa pública també ha d'anar acompanyada de canvis en l'àmbit del teixit social i productiu. L'organització d'un temps de treball decent és la necessària complementació de les polítiques públiques del temps.

Cal reconèixer el dret al temps com un nou dret de ciutadania, però a més cal treballar perquè arribi a tothom. Totes les persones han de disposar de temps propi per viure, per gaudir i per tenir una major autonomia. Amb el dret al temps hi guanya tothom: la persona, l'organització, la societat i el planeta.

2. Present i futur de la Declaració de Barcelona sobre polítiques del temps

La Time Use Week 2024 es va inaugurar el dia 21 d'octubre amb una sessió sobre el present i el futur de la Declaració de Barcelona sobre polítiques del temps, amb l'objectiu de presentar el nou pla de treball per al període 2024-2026 i donar la benvinguda a les noves organitzacions signatàries.

L'acte, que es pot recuperar [aquí](#), va comptar amb la participació de representants de les principals institucions catalanes que van signar la Declaració de Barcelona: Eva Menor Cantador, consellera d'Igualtat i Feminisme de la Generalitat de Catalunya; Raquel Gil Eiroá, regidora de Promoció Econòmica,

Treball, Feminismes i Memòria Democràtica de l'Ajuntament de Barcelona; Alba Barnusell Ortuño, presidenta de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona; Gemma Badia Cequier, consellera delegada de Polítiques Socials i d'Igualtat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona; i Marta Junqué Surià, codirectora de la Time Use Initiative. La moderació va anar a càrrec de Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de Comunicació Local.

Actualment, el dret al temps es distribueix de manera desigual entre la ciutadania i la pobresa de temps en

les seves diferents formes existeix a tots els països i regions, com ha estat reconegut per la Comissió Econòmica de les Nacions Unides per a Europa (UNECE). Per millorar aquesta situació, l'octubre del 2021, 75 institucions mundials referents en polítiques del temps, incloent-ne 15 de catalanes, van signar una declaració pionera, la Declaració de Barcelona sobre les polítiques del temps, que les comprometia a treballar conjuntament per fer del dret al temps un dret de ciutadania, per millorar la salut, la sostenibilitat i la igualtat entre totes les persones, tot executant un pla de treball conjunt. Entre les primeres signants hi havia l'Associació Internacional de Recerca en Usos del Temps; el Grup de persones treballadores del Consell Econòmic i Social Europeu d'Estrasburg, Milà i Montevideo; i quinze organitzacions catalanes líders en aquest àmbit, entre elles l'Ajuntament de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Marta Junqué, codirectora de la Time Use Initiative, va ser la primera a intervenir i va explicar que fa tres anys semblava impossible aconseguir el que s'ha aconseguit i va dir que estaven molt contentes que cada vegada s'hi sumin més organitzacions. També va agrair la confiança de totes les institucions per

escollir-les com a Secretariat tècnic de la Declaració i facilitar i monitorar el compliment dels compromisos, així com el Pla de treball 2024-2026 acordat.

A continuació, Gemma Badia, consellera delegada de Polítiques Socials i d'Igualtat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB), va afirmar que en aquesta nova etapa de desplegament de la Declaració de Barcelona, centraran els seus esforços en la promoció de la igualtat efectiva en la distribució del temps entre homes i dones, involucrant activament els ajuntaments i el sector empresarial i productiu de la metròpoli, en el marc del Pacte metropolità pel dret al temps.

Per la seva banda, Raquel Gil, regidora de Promoció Econòmica, Treball, Feminismes i Memòria Democràtica de l'Ajuntament de Barcelona, va declarar que l'aposta que estan fent des de l'Ajuntament implica una transformació social i econòmica profunda i és precisament per això que només serà possible dur-la a terme si s'hi impliquen totes les administracions o, almenys, una àmplia majoria, sempre amb la col·laboració del teixit productiu i de tots els agents econòmics i socials.

La presidenta de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona, Alba

Barnusell Ortuño, va mencionar que són conscients que els municipis són agents clau en aquest repte i, per això, enguany han presentat la Guia de plans locals d'organització del temps, un recurs que permet reconèixer, promoure, facilitar i fer possibles polítiques del temps planificades, coordinades i efectives als municipis de la província de Barcelona. Una guia que espera que pugui servir també de referència en l'impuls de les polítiques locals del temps a escala global.

Finalment, Eva Menor, consellera d'Igualtat i Feminisme de la Generalitat de Catalunya, va tancar l'acte recordant que independentment del temps disponible, les dones dediquen més del doble del temps al treball no remunerat que els homes. Per això, des del Departament aposten per polítiques que permetin assolir la corresponsabilitat en el treball no remunerat, com les cures i les tasques de la llar. Segons la consellera, és imprescindible la coeducació per educar en els valors de la igualtat, per trencar els estereotips de gènere i per arribar així a la igualtat efectiva.

Durant l'acte inaugural de la Time Use Week 2024 es van retre comptes de la feina feta i es va presentar el nou Pla de treball 2024-2026. L'anterior Pla de treball 2022-2023 es comprometia a desenvolupar les polítiques del temps i el dret al temps en dos àmbits: l'urbà i regional per una banda, i l'europeu per l'altra. Les actuacions que es proposaven s'han acomplert satisfactòriament.

En l'àmbit urbà i regional, s'ha creat el concepte de Capital mundial de polítiques del temps, que va correspondre a Barcelona el 2022, Bozen el 2023 i Estrasburg el 2024. També s'ha desenvolupat una Agenda urbana i regional del temps i s'han publicant cada any bones pràctiques de polítiques del temps en termes de conciliació i equilibri vital, mobilitat, governabilitat del temps nocturn i democràcia. Fruit d'això, quinze noves institucions internacionals s'han sumat a la Xarxa, com Bogotà, Buenos Aires i la regió del Tirol del Sud.

En l'àmbit europeu, el 2022 es va presentar una proposta a la Comissió Europea per a l'abolició del canvi d'hora estacional basada en l'evidència científica i s'ha creat un document de treball per a l'organització equilibrada d'un temps de treball decent també a escala internacional, presentat a la Time Use Week 2023 i elaborat per persones expertes d'arreu

del món. Aquest document es basa en l'Estudi de fonamentació per a la Llei d'usos del temps a l'Estat espanyol (Ministeri de Treball i Time Use Initiative, 2023) i la Guia per establir una ordenació equilibrada del temps de treball (OIT, 2019). A més, s'ha avançat en el reconeixement del dret al temps en l'àmbit de la igualtat, definint la problemàtica de la pobresa de temps i les implicacions de disposar de més temps propi que poden beneficiar la ciutadania, i introduint el debat directament en el sistema de Nacions Unides, així com en altres organitzacions de caràcter regional llatinoamericà.

Pel que fa al nou Pla d'acció 2024-2026, es marca objectius en quatre àrees de treball. En primer lloc, fer efectiu el dret al temps des dels ens locals i regionals per a millorar la igualtat i el benestar individual i col·lectiu. En segon lloc, fomentar la connexió entre el món de la recerca en usos del temps i les polítiques públiques de temps, especialment ara que som davant d'una nova onada de resultats de les enquestes dels usos del temps. En tercer lloc, implementar accions clau per aconseguir una organització equilibrada del temps dedicat a la feina i a la vida personal i familiar. I en quart lloc, avançar en el reconeixement del dret al temps, especialment en l'àmbit de la igualtat.

Aquests compromisos compten amb el suport de més de 100 noves organitzacions que s'han adherit recentment al pacte, entre les quals destaca l'Organització Mundial de Ciutats i Governos Locals Units (UCLG), la principal associació mundial que treballa per la reducció de la jornada laboral (4-Day Week Global), així com altres noves ciutats, regions i organitzacions pioneres en el dret al temps.

Recursos

- [Declaració de Barcelona per les Polítiques del Temps actualitzada](#)

3. Polítiques del temps i dret al temps: solucions clau per als reptes del segle XXI

L'objectiu de la primera taula rodona amb persones expertes internacionals, que es pot recuperar [aquí](#), va ser debatre sobre quins són els desafiaments als quals hem de fer front quan parlem de dret al temps i com les polítiques del temps poden ajudar a solucionar els reptes clau del segle XXI.

Hi van prendre part Marina Lafay, tinenta d'alcaldia de l'Ajuntament d'Estrasburg i consellera metropolitana de l'Àrea Metropolitana d'Estrasburg; Petra Dzurovcinova, cap de projecte a l'Àrea d'innovació estratègica del Programa de Nacions Unides pel Desenvolupament; Claes-Mikael Ståhl, vicesecretari general de la Confederació Europea de Sindicats; Ricardo Morón, director general de Treball del Govern d'Espanya. La moderació també va anar a càrrec de Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de Comunicació Local.

Marina Lafay va ser la primera en intervenir en nom de la ciutat d'Estrasburg, una de les pioneres

en polítiques del temps i actual Capital mundial de les polítiques del temps. Va parlar de com els municipis poden coordinar millor l'organització del temps, per exemple amb la creació d'oficines del temps, tot remarcant que un tema cabdal és abordar l'acceleració del ritme de vida a les ciutats, promocionant i valorant el temps de lleure i incloent l'enfocament ecofeminista, que té en compte la perspectiva de gènere i mediambiental. Per a això, calen dades, indicadors i, sobretot, voluntat política.

A continuació, Petra Dzurovcinova, del Programa de Nacions Unides pel Desenvolupament, va explicar com des dels organismes internacionals veuen que les polítiques de temps poden ajudar a afrontar grans reptes del nostre temps, com ara la desigualtat de gènere o el canvi climàtic. Un exemple són les "àrees de cures" de Bogotá, que proveeixen de serveis de cura de proximitat, abordant així les desigualtats de gènere i de recursos en les cures.

Per la seva banda, Claes-Mikael Ståhl, de la Confederació Europea de Sindicats, va remarcar que el temps de treball és un dels principals pilars que cal abordar per aconseguir l'equilibri entre les diferents necessitats de la nostra vida, amb una visió transversal. També es va mostrar partidari que el debat sobre la reducció de la jornada laboral se situï al centre, ja que es tracta d'un tema que cada cop té més consens a Europa.

Seguidament, Ricardo Morón va parlar dels reptes que està encarant el govern espanyol per fer avançar el dret al temps. La distribució del temps de treball és molt important en la vida de les persones, ja que condiciona tots els altres temps, i hem vist que instruments com els permisos o les adaptacions de jornada estan condicionats a situacions concretes i temporals, va explicar. El Govern espanyol impulsa dues mesures principals actualment. Una és la transposició de la Directiva europea de les condicions previsibles i transparents de treball, que obliga les empreses a informar amb antelació quines són les condicions de treball, i quina és la pauta de treball i les seves variacions, sobretot en relació al temps parcial.

L'altra és la reducció de la jornada laboral setmanal de 40 a 37,5 hores amb el mateix salari, acompanyada de mecanismes de control de la jornada i del dret a la desconexió digital, que està en ple diàleg social amb sindicats i patronals.

Les idees principals d'aquesta sessió van ser el concepte de la necessitat d'anar més a poc a poc i prendre consciència d'aquesta necessitat d'aturar-se per assolir una vida més equilibrada; la importància de la perspectiva de gènere; i la transversalitat en les polítiques de temps, que han d'abastar totes les àrees de gestió pública. També va quedar clar que l'estructura de temps de 8 hores de descans, 8 hores de treball i 8 hores d'oci està obsoleta i s'ha de replantejar, ja que un dels principals reptes del segle XXI és reestructurar el temps de treball perquè sigui més productiu i profitós per a tota la societat.

Recursos

- ▶ [Estudio de fundamentación para la Ley de Usos del Tiempo y Racionalización Horaria](#)
- ▶ [Proyecto Manzanas del cuidado- Bogotá](#)

4. De la teoria a la pràctica

Polítiques del temps, eines per solucionar problemes reals

La darrera sessió del dia 21 d'octubre, que es pot recuperar [aquí](#), tenia l'objectiu de mostrar exemples concrets de polítiques del temps que s'han posat en pràctica per solucionar problemes reals i que poden inspirar altres territoris a aplicar-les. Va comptar amb les intervencions de Saray Espejo Benito, directora general de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs de la Generalitat de Catalunya; Hélène Reveillard, coordinadora de Polítiques del Temps a l'Ajuntament de Rennes; i Jordi Nofre, professor d'investigació associat a la Fundació per a la Ciència i la Tecnologia de la Nova Universitat de Lisboa i coordinador del grup de recerca LXNIGHTS. Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de Comunicació Local, va fer la moderació.

Saray Espejo Benito va ser la primera en intervenir i va presentar un projecte pioner a Catalunya, impulsat

pel seu Departament. Es tracta de Temps x Cures, una iniciativa dissenyada per alliberar temps per a les persones cuidadores, que són majoritàriament dones. El projecte proveeix de finançament i acompanyament als ens locals per reforçar i impulsar nous serveis de cures per a infants de 0 a 16 anys, fora de l'horari escolar, a tot el territori català. D'aquesta manera es consolida el dret a les cures de la mainada, s'allibera temps per a les famílies, especialment per a les dones, es professionalitzen les cures, es genera ocupació de qualitat i es promou la corresponsabilitat. El programa va tenir èxit des de l'inici, va atendre 148.000 infants i va alliberar 21 milions d'hores l'any 2023. El programa ha mostrat que és necessària una perspectiva de temps perquè les polítiques de cures siguin feministes, va dir Saray Espejo.

A continuació, Hélène Reveillard, de l'Ajuntament de Rennes, va explicar l'aposta del municipi per reduir el temps d'espera en els desplaçaments, abordar l'hora punta de mobilitat i promoure la sostenibilitat urbana.

Una de les accions en aquest sentit va ser la resposta a la saturació d'una de les línies de metro en hora punta, entre les 7.40 i les 8 del matí, que provocava problemes de seguretat i de puntualitat. Una opció era augmentar la freqüència de pas amb més trens, però això era car. Aleshores des de l'Oficina del temps es va treballar conjuntament amb els actors implicats, principalment la Universitat i els estudiants. Es va decidir que una part dels estudiants comencés a les 8.15h i una altra part a les 8.30h, i d'aquesta manera van resoldre el problema i van poder estalviar uns 30 milions d'euros. Es tracta de crear una dinàmica on tots els actors se sentin implicats, i experimentar amb diverses opcions, per tal de trobar una solució col·lectiva que beneficiï a tothom, va explicar Reveillard.

Finalment, Jordi Nofre va parlar de la figura de les Alcaldies de Nit. La idea d'un mecanisme de governança de la vida nocturna a les ciutats va sorgir els anys 90 al Regne Unit, amb el concepte de ciutat que té activitat les 24 hores. Anys després, diverses ciutats del món han implementat sistemes de governança nocturna, com ara Londres, que va començar amb una comissió de nit i un alcalde de nit, per passar després a un programa holístic de governança nocturna, el "24 hour London". Un altre model seria el d'Amsterdam, basat en l'actuació a l'àmbit privat per promoure la indústria de l'oci nocturn. Nofre va analitzar la proposta que s'ha fet per a Barcelona, que tindrà dos òrgans que gestionaran la vida nocturna a la ciutat: el Consell de

Nit i la Comissió permanent, presidida per l'alcalde o comissionat de nit, la primera a tot l'Estat. Aquestes figures han de contribuir a millorar l'organització del temps de la ciutat a la nit, per tenir en compte i harmonitzar els diversos usos i necessitats de la població també durant la nit. Segons Nofre, el factor d'èxit real per a un govern eficient de la ciutat nocturna és obrir el debat públic a tota la ciutadania, i implicar-la en el procés de disseny de noves polítiques en aquest àmbit".

Com a conclusió de la sessió, les experiències compartides mostren que les polítiques del temps aporten solucions innovadores a reptes del segle XXI, com el de la resposta igualitària a les necessitats de cures, la mobilitat sostenible a les ciutats, o la governança nocturna de manera holística, respectant les diferents necessitats i usos de la ciutadania.

Recursos

- ▶ [Presentació de la sessió de Saray Espejo](#)
- ▶ [Presentació de la sessió de Jordi Nofre](#)
- ▶ [Programa Temps x Cures](#)
- ▶ [Metròpoli de Rennes](#)
- ▶ [Programa 24 hour London](#)
- ▶ [LRTA 4 Urban nighttime policies](#)
- ▶ [LRTA 3 Time, participation and democracy](#)

Dissenyar polítiques del temps des d'una òptica transversal

El 22 d'octubre va tenir lloc el segon taller sobre polítiques de temps amb una perspectiva d'acció transversal en l'àmbit urbà, que es pot recuperar [aquí](#) i que va cloure les sessions de la jornada. Hi van prendre part Ariadna Güell Sans, codirectora de la Time Use Initiative, i Miriam Martínez Camacho, tècnica de la Direcció de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona.

Güell va començar descrivint les polítiques del temps com a polítiques orientades a millorar l'organització social del temps i això vol dir tenir en compte que el temps és present a tot arreu. Cada cop que fem alguna acció política, aquesta impacta en el temps de les persones i per això és una política clau per al segle XXI. Sobretot té impacte en la salut, la igualtat, l'eficiència i la sostenibilitat, destaca la codirectora de la Time Use Initiative. Les entitats locals han estat pioneres en la implantació de polítiques de temps i així ho demostren les més de 200 iniciatives recollides en els quatre volums de l'Agenda Local i Regional del Temps.

A continuació va presentar [l'eina d'autoavaluació per a municipis](#), una eina de diagnòstic dissenyada per

avaluar i millorar les pràctiques d'organització del temps d'un ens local. Té com a objectiu identificar els punts forts i les àrees de millora en la manera com les polítiques públiques locals aborden els usos del temps. Sobre la base d'aquesta eina es va fer un exercici d'autoavaluació amb les persones representants d'ens locals i regionals participants en la sessió, que va fer palès que cal fer un pla més global de polítiques del temps.

Miriam Martínez Camacho va explicar com s'ha dotat d'aquesta dimensió transversal les polítiques del temps que impulsen des de fa ja més de vint anys a l'Ajuntament de Barcelona. Allà van començar amb la creació de la primera Regidoria d'Usos socials del Temps de l'Estat, i van esdevenir la primera Capital Mundial de Polítiques del Temps l'any 2022. Des del principi, a l'Ajuntament de Barcelona han cregut en el diàleg i col·laboració amb tots els agents socials de la ciutat, amb el suport del teixit productiu local, per tal de dissenyar aquestes polítiques i provocar canvis estructurals. Mostra d'això són el Pacte del temps i la Xarxa NUST, unes iniciatives clau per promoure una organització del temps més eficient, equitativa i sostenible, tant en l'àmbit laboral com social, que busquen equilibrar les necessitats de temps de les persones amb les exigències de la vida moderna, fomentant el consens social.

Martínez va explicar que el [Pacte del temps](#) és un

acord de ciutat. Més de 300 entitats en formen part per actuar conjuntament i aconseguir una organització social del temps que doni una resposta efectiva a un ventall d'interessos ampli, propi d'una gran ciutat, diversa i activa com Barcelona, a través de l'impuls de política pública (més de 75 accions el 2023) i d'actuacions impulsades per les entitats membres, així com accions de formació i sensibilització ciutadana.

També va explicar que la [Xarxa NUST](#) (Xarxa d'empreses per un nou temps de treball), de la qual formen part 130 empreses, pretén principalment promoure una organització del temps laboral que respongui tant a les necessitats personals com als requisits de competitivitat i productivitat, i impulsar canvis reals per avançar en la conciliació i eficiència en l'ús del temps. En el marc d'aquesta Xarxa no només s'ofereixen píndoles formatives i jornades que mostren nous models i bones pràctiques sinó

que també s'ofereixen serveis a empreses com el d'assessorament i suport personalitzat per la igualtat i l'organització del temps.

Recursos

- ▶ [Presentació d'Ariadna Güell](#)
- ▶ [Presentació de Míriam Martínez](#)
- ▶ [LRTA 1: Life balance: work, care, rest, and personal time](#)
- ▶ [LRTA 2: Time, mobility, and sustainability: an opportunity to increase resilience](#)
- ▶ [Eina d'autoavaluació per a municipis que implementen una organització equilibrada del temps](#)
- ▶ [Usos del temps - Ajuntament de Barcelona](#)

5. D'allò global a allò local: experiències a Catalunya

Presentació de la Guia per a la implementació del pla local d'organització del temps i la figura de coordinador/a en Polítiques del Temps

Un dels actes que va generar més expectació el primer dia de la Time Use Week va ser la presentació de la Guia per a la implementació d'un Pla Local d'Organització del Temps (PLOT). Es tracta d'un instrument pioner, impulsat per la Diputació de Barcelona, que vol ajudar els municipis a assolir uns usos del temps més equilibrats i fer realitat el dret al temps de la ciutadania. L'acte es pot recuperar [aquí](#).

Hi van prendre part Alba Barnusell Ortuño, presidenta de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona; Aina Calvo, secretària d'Estat d'Igualtat del Govern d'Espanya; Marta Junqué, codirectora de la Time Use

Initiative; Gemma Parera, de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona; Ivan Sanz, segon tinent d'alcalde d'Acompanyament a les persones, Benestar social, Educació, Habitatge i Salut de Badia del Vallès; Sensi Domínguez, regidora d'Ocupació i Formació ocupacional, d'Igualtat de gènere i feminisme, de Reforma horària i de Persones amb discapacitat de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat; Isabel Sánchez Pulido, regidora de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Manresa. Va moderar la sessió Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de comunicació local.

La primera intervenció de la taula va ser la de la diputada de l'àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona, Alba Barnusell, que va explicar que amb aquesta guia faciliten una eina que, de forma innovadora, ajuda a transformar els municipis cap a un horitzó de major benestar, sostenibilitat i cohesió social. La Diputació de Barcelona, que forma part de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals en Polítiques

del Temps, vol donar suport als municipis perquè implementin un pla local d'organització del temps propi, amb mesures acordades, fruit d'una diagnosi prèvia, i amb l'establiment d'un full de ruta coordinat amb regidories i amb la ciutadania. L'objectiu final és desplegar polítiques de temps que contribueixin al benestar de la ciutadania des d'una visió transversal.

El document estableix dues figures claus en el procés d'elaboració del PLOT: el Grup de Lideratge Polític en Polítiques del Temps, format per personal de l'Ajuntament que tingui un nivell alt de responsabilitat en diverses àrees, i el coordinador de polítiques de temps, una figura de coordinació global del projecte, que pot ser una persona tècnica del mateix Ajuntament o una figura contractada.

Tenint en compte que els usos del temps són transversals, la guia proposa que el PLOT cobreixi fins a set àmbits de treball: temps de treball remunerat (inclou teixit productiu, comerç, consum i restauració); temps per al treball domèstic i de cures; temps de desplaçament; temps d'educació; temps de descans i serveis durant la nit; temps de lleure en els serveis i equipaments municipals; i temps per a gestions, tràmits municipals i participació sociopolítica.

Per a la seva elaboració estableix una metodologia amb exemples de prioritització d'objectius estratègics. Alguns dels que es proposen són aconseguir uns

horaris més racionals i conciliadors a empreses i comerços; reduir la pobresa de temps al municipi amb serveis de suport a les cures similars a programes com Respir; reduir el temps de desplaçament i millorar la mobilitat urbana; ampliar i flexibilitzar els horaris dels serveis municipals nocturns amb mesures com crear la figura de l'Alcaldia de nit; i avançar cap a la ciutat dels 15 minuts a tots els barris.

El document també estableix una metodologia per a l'avaluació dels resultats de la implementació del PLOT i exemples de qüestionaris per al diagnòstic de la situació en cadascun dels set àmbits proposats, i d'autoavaluació de l'estat de les polítiques del temps ja en marxa al municipi.

Aina Calvo, secretària d'Estat d'Igualtat del Govern d'Espanya, va celebrar la presentació de la Guia PLOT, perquè es tracta d'un recurs pràctic que posa el focus en l'àmbit local amb perspectiva transversal, una perspectiva imprescindible de les polítiques del temps, que impacten de manera específica en les desigualtats entre homes i dones en els usos del temps.

Marta Junqué, codirectora de la Time Use Initiative, va explicar el context en què es va plantejar aquesta guia, que és el d'un malestar horari generalitzat, un increment en la pobresa de temps i la necessitat d'una nova organització del temps més saludable i eficient. Per assolir això, els municipis són claus, ja que són

l'administració més propera a la ciutadania, i els qui tenen més capacitat de millorar els horaris i usos del temps quotidians. Per fer-ho, però, sovint necessiten recursos i coordinació amb les administracions supramunicipals.

Per la seva banda, Gemma Parera, de l'Àrea de Sostenibilitat Social, Cicle de Vida i Comunitat de la Diputació de Barcelona, va explicar la metodologia per fer un PLOT que proposa la Guia, que s'estructura en cinc fases, començant per la diagnosi dels temps i horaris del territori, fins arribar a la implementació i avaluació del pla d'acció. Parera va fer especial esment a la importància de crear un grup de lideratge polític del Pla i una figura de Coordinació de Polítiques del temps, que impulsi la implementació del PLOT i tingui una visió transversal i medidora dels diferents interessos que afecten els usos del temps.

A continuació, es van presentar experiències exitoses en polítiques del temps de municipis de Barcelona. Sensi Domínguez, regidora d'Ocupació i Formació ocupacional, d'Igualtat de gènere i feminisme, de Reforma horària i de Persones amb discapacitat de l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat, va explicar com des del seu consistori porten des del 2007 desenvolupant polítiques del temps que estan a la centralitat de les polítiques municipals. Una fita destacada va ser el Pacte d'usos del temps, amb la participació de més de 78 agents de la ciutat. També va anunciar com a novetat el proper programa per fomentar la conciliació de la vida laboral i privada tot abordant l'organització del temps de treball.

En el seu torn, Ivan Sanz, segon tinent d'alcalde d'Acompanyament a les persones, Benestar social, Educació, Habitatge i Salut de Badia del Vallès, va destacar la proximitat del seu Ajuntament a la ciutadania i les línies estratègiques basades en l'escolta als treballadors i treballadores i la ciutadania. Pel que fa a polítiques del temps, en va citar tres exemples: els horaris flexibles d'entrada i sortida per a la plantilla de l'Ajuntament; l'organització del primer casal d'estiu per a infants amb discapacitat; i la celebració dels plens municipals a la tarda perquè els membres puguin compaginar-los amb la seva jornada laboral.

Isabel Sánchez Pulido, regidora de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Manresa, va explicar que a Manresa s'aposta pel dret al temps a través de diversos projectes i serveis. El projecte estrella és

el Concilia Bus, en què participen 6 escoles i 135 alumnes, i que facilita que els infants del municipi vagin en bus, bicicleta o caminant a l'escola, amb servei de monitoratge, per tal que no els calgui l'acompanyament dels progenitors. Es tracta d'un projecte que fomenta la conciliació però també la sostenibilitat, tot reduint els col·lapses de vehicles a les hores punta, va dir.

Com a idea clau de la sessió va quedar que la Guia PLOT és una eina que, de forma innovadora, ajudarà els municipis a assolir uns usos del temps més equilibrats i transformar-los cap a un horitzó de major benestar, sostenibilitat i cohesió social, per fer realitat el dret al temps per a la ciutadania. Es tracta d'un recurs pràctic, amb perspectiva transversal transformadora, que posa el focus en els ajuntaments com a administracions més properes a la ciutadania i amb més capacitat de fer canvis a la vida diària de les persones. Així, molts ajuntaments de la província de Barcelona i Catalunya estan donant exemple, posant en pràctica programes i serveis que incideixen en l'organització del temps de les ciutats i pobles. Una metodologia com la que aporta la guia PLOT pot implicar un pas endavant i un impuls cap a la centralitat dels usos del temps a tota l'acció municipal.

Recursos

- [Presentacions de Marta Junqué i Gemma Parera](#)
- [Nous usos del temps](#) - Diputació de Barcelona
- [Polítiques del temps](#) - Diputació de Barcelona
- [Programa Respir](#) - Diputació de Barcelona
- [Presentació de la Guia per a la implementació d'un Pla Local d'Organització del Temps](#)

Estratègies locals perquè les polítiques del temps arribin a tothom

L'objectiu de la primera sessió de la Time Use Week del dia 21 d'octubre va ser compartir exemples de polítiques del temps desenvolupades a Barcelona i la seva àrea metropolitana per fer arribar el dret al temps a tothom. Van prendre la paraula Davide Malmusi, director de Serveis de Salut de l'Ajuntament de Barcelona; i Carme Esquirol Jiménez, directora

de Serveis de Polítiques Socials i Igualtat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de comunicació local, va moderar la sessió, que es pot recuperar [aquí](#).

Malmusi va presentar exemples de polítiques de salut que són també polítiques del temps. Segons va afirmar, el temps és un factor determinant social de la salut. Això ho veiem quan parlem de llargues jornades laborals i salut. A Catalunya, les jornades d'entre 40 i 60 hores s'associen a pitjors indicadors de salut, segons Artazcoz i Epidemiol Community Health 2009. També quan s'analitza la conciliació laboral i familiar, amb pitjors indicadors de salut en dones treballadores manuals, segons l'European Journal of Public Health 2013.

Una de les polítiques relacionades amb la democratització de les cures i el suport a les persones cuidadores és la [Mesura de govern per una democratització de les cures](#). A partir d'aquesta mesura s'han posat en marxa diverses iniciatives, com ara l'Espai Barcelona Cuida, que des de 2019 és el centre de referència que ofereix informació i orientació a les persones que tenen necessitat de cura o que tenen cura d'algú. Més de 13.000 persones s'hi van adreçar durant el 2023. Per altra banda, Malmusi va parlar de la Targeta Cuidadora, creada el 2022, que ja tenen més de 7000 persones a Barcelona. Es tracta

d'una targeta que ofereix diversos serveis, agenda d'activitats, un xat de suport les 24 hores del dia o descomptes específics a diversos establiments, entre altres avantatges.

També va presentar la [Mesura de govern d'acció pel benestar digital](#), destinada a tractar la problemàtica de les pantalles com a element de salut pública, en el marc de la qual moltes entitats de la ciutat desenvolupen accions per promoure uns usos alternatius del temps més saludables. Per altra banda, va esmentar l'[Acord de ciutat per cuidar la salut mental a la feina](#), fet amb els principals actors sindicals i patronals de la ciutat i que ha impulsat una Xarxa d'empreses, organitzacions i professionals per la salut mental a la feina.

Per la seva banda, Carme Esquirol va compartir l'aposta per les polítiques del temps de l'AMB i els serveis i recursos que ofereixen per afavorir el benestar ciutadà a través d'una millor organització del temps des d'una perspectiva metropolitana, ja que una política supramunicipal pot tenir millor resultats que només des del punt de vista merament local, i pot ajudar a reduir la desigualtat entre municipis.

Els eixos principals de les seves actuacions són el Pla d'Actuació Metropolità, que impulsa els compromisos del [Pacte Metropolità pel dret al temps](#), al qual s'han adherit ja una dotzena d'ajuntaments, i la [Taula social](#)

[metropolitana](#), que constitueix un espai de diàleg, intercanvi de coneixements i treball col·laboratiu per realitzar projectes conjunts, que inclou un àmbit de dret al temps, on participen 25 dels 36 municipis de l'AMB.

Per altra banda, Carme Esquirol va destacar la internacionalització de les polítiques del temps tot incorporant la visió metropolitana, per tal d'aprendre d'altres àrees metropolitanes, mitjançant un projecte específic i també amb la participació en la Xarxa Mundial de Govern locals i regionals per les polítiques del temps. Enguany s'han centrat en el mercat de treball i en la gestió del temps de treball, perquè consideren que és l'àmbit on hi ha més malestar horari, mitjançant subvencions a ajuntaments i un programa d'assessorament i acompanyament en polítiques del temps a ens locals que impliquin el teixit empresarial, comercial, industrial o productiu del municipi. Això ja s'ha fet a Esplugues de Llobregat, Barberà del Vallès, Sant Boi de Llobregat o Sant Adrià del Besòs, segons va explicar la directora de Serveis de Polítiques Socials i Igualtat de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

En aquest àmbit, l'AMB també ha produït [dues guies](#) que ofereixen propostes clau per facilitar l'aplicació de mesures que fomentin una organització del temps de treball equilibrada i racional: la "Guia de millora" i el "Decàleg de recomanacions", que s'expliquen al capítol 10.1 dedicat a la sessió sobre "Eines per a uns usos del temps més racionals i corresponsables".

De la sessió se'n conclou que cal tenir en compte el temps com un factor social determinant de la salut: les polítiques de salut poden ser també polítiques de temps i les polítiques de temps tenen un gran impacte en la salut individual i col·lectiva. També s'ha mostrat com impulsar polítiques del temps des d'una perspectiva metropolitana, com una política supramunicipal, pot obtenir millors resultats i per ajudar a reduir la desigualtat entre municipis.

Recursos

- [Presentació de Davide Malmusi](#)
- [Presentació de Carme Esquirol](#)
- [Mesura de govern per una democratització de les cures](#) - Ajuntament de Barcelona
- [Mesura de govern d'acció pel benestar digital](#) - Ajuntament de Barcelona

- [Acord de ciutat per cuidar la salut mental a la feina](#) - Ajuntament de Barcelona
- [Recursos de Salut mental a la feina](#) - Ajuntament de Barcelona
- [Polítiques del temps](#) - Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- [Taula Social Metropolitana](#) - Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)
- [Recursos Empreses i temps](#) - Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB)

II Trobada de la Xarxa catalana per al dret al temps

Mantenint el focus en el món local, el dia 21 al matí va tenir lloc la II Trobada de la Xarxa catalana pel dret al temps, on es va fer retorn de la feina feta i es va facilitar un espai d'intercanvi de bones pràctiques per part dels ens locals i regionals participants.

La sessió, que es pot recuperar [aquí](#), va comptar amb la participació de Saray Espejo Benito, directora general de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs de la Generalitat de Catalunya; Cristina Vargas Soria, sisena tinenta d'alcaldeessa de Serveis Interns, Polítiques de Participació, Igualtat i Comerç de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet; Núria Ferré i Cardona, regidora de Drets Socials, Ciutadania i Salut de l'Ajuntament d'Amposta; Pere Ejarque Guíllamat, responsable d'Orientació i Intermediació Laboral de CECOT; Júlia Vigó, responsable d'Igualtat i Feminismes de la Taula del Tercer Sector Social; i Marta Campo, responsable de polítiques d'enfortiment de la Taula del Tercer Sector Social. Va moderar la trobada Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de comunicació local.

Saray Espejo va donar la benvinguda institucional i va presentar l'estat de la Xarxa catalana pel dret al temps, que és el nexa d'unió entre totes aquelles organitzacions vinculades amb els usos de temps a Catalunya. El 2024 va arribar a més de 300 membres, entre ens locals, associacions, cooperatives, grups de recerca, organitzacions empresarials i altres. Avançant en la col·laboració entre sector públic i sector privat, es va oferir formació i es van compartir recursos per millorar la gestió del temps, sempre

tenint en compte la visió de gènere.

A continuació, es van presentar les bones pràctiques d'alguns membres de la Xarxa. La primera en intervenir va ser Cristina Vargas Soria, que va parlar de Santa Coloma de Gramenet i el servei Menuda CIBA, un servei de canguratge i cura puntual d'infants de 0 a 16 anys, que inclou una perspectiva coeducadora per a infants i famílies.

A continuació, Núria Ferré i Cardona va explicar el canvi d'horari de tots els serveis d'atenció social i ciutadana de l'Ajuntament d'Ampostà, que s'ha ampliat de les 8 a les 18 hores per facilitar l'atenció a tota la ciutadania, amb un sistema de torns, entrada esglaonada i un dia de teletreball per facilitar la gestió del temps de la plantilla que hi treballa.

Per la seva banda, Pere Ejarque Guillamat va explicar com des de l'Oficina d'Igualtat de la comunitat empresarial CECOT s'ha apostat per un programa de sensibilització, especialment adreçat a les microempreses i persones autònomes que en són membres. Aquest programa tracta sobre els nous usos del temps de treball, inclou càpsules audiovisuals formatives sobre temes com el teletreball, la corresponsabilitat i els horaris flexibles, i incorpora la perspectiva de gènere i interseccional.

Finalment, Júlia Vigó i Marta Campo van presentar el Pla de transformació feminista de la Taula del

Tercer Sector, que representa més de 3000 entitats socials a Catalunya. El Pla ha vinculat les cures amb el dret al temps i ha incorporat mesures que impacten en la gestió del temps, com ara el reconeixement de tasques de treball reproductiu invisible en el procés de definició de llocs de treball, o mesures de desconexió digital i de conciliació de la vida laboral i personal, tenint també en compte el temps com indicador de salut laboral.

Recursos

- ▶ [Xarxa Catalana pel Dret al temps](#)
- ▶ [Organització del temps de treball](#) - CECOT

II Trobada de recerca catalana en usos del temps

El dia 21 d'octubre al matí també va tenir lloc la II Trobada de recerca catalana en usos del temps, amb l'objectiu de presentar els darrers estudis dels principals grups de recerca i mostrar com la investigació en usos del temps fa avançar les polítiques del temps.

Els participants van ser Lidón Gasull, directora de l'aFFaC; Eva Gajardo, representant de la UGT de Catalunya; Júlia Quintana, analista d'Ivàlua; i Adriana

Gil Juárez, profesora agregada del Departament de Psicologia Bàsica, Evolutiva i de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona. La moderadora també va ser Vanessa Raja, periodista de La Xarxa de comunicació local.

La sessió, que es pot recuperar [aquí](#), va començar amb la presentació de l'estudi "La jornada escolar a debat, més enllà del binomi contínua-partida" per part de Lidón Gasull. L'estudi reflexiona sobre el tipus de jornada escolar que ha de tenir el sistema educatiu català, tot analitzant els tipus de jornades existents i tenint en compte les necessitats del conjunt de l'alumnat i la conciliació laboral i familiar de la diversitat de famílies. Una de les conclusions és que la jornada contínua no soluciona els problemes de conciliació de les famílies amb jornada partida si no va acompanyada d'una acollida al matí, menjador escolar i continuïtat al centre a primera hora de la tarda amb classes o activitats extraescolars.

A continuació, Eva Gajardo va presentar l'anàlisi dels plans d'igualtat registrats i de les mesures i polítiques de reorganització del temps de treball que aquests inclouen. Aquesta anàlisi del període 2021-2023 mostra la importància de fomentar mesures de corresponsabilitat, ja que l'ús de les mesures per harmonitzar la vida laboral i familiar ha estat desigual, com ho demostra que l'any 2019 el 72,35% dels permisos i el 93% de les reduccions de jornada relacionades amb cures van ser sol·licitats per dones, així com que les mesures s'han d'adaptar a les noves realitats familiars.

Seguidament, Júlia Quintana va compartir els resultats de l'estudi "Avaluació de necessitats: les cures a Catalunya". Hi ha 2.257.187 persones amb necessitats de cures físiques directes, un 29% de la població catalana, mentre que el suport públic és limitat i no reverteix la feminització de les cures, a més de no atendre les necessitats de cura al llarg de tota la vida ni les necessitats sobrevingudes o menys intenses. Algunes de les recomanacions de l'estudi són impulsar mesures per harmonitzar el temps productiu i reproductiu, promoure la corresponsabilitat dels homes i empoderar les dones sobre el dret al propi temps.

Finalment, Adriana Gil Juárez va exposar les conclusions del projecte "Gender Equitable Interactions Online" (GeiO), que va analitzar la distribució de responsabilitats a casa i a la feina en relació al gènere mentre es teletreballava, durant la pandèmia, incloent-hi la valoració per part de dones de diversos països europeus de les seves interaccions per videoconferència, tenint en compte que ho compaginaven amb les tasques de cures i domèstiques.

Recursos

- [Presentació de Lidón Gasull](#)
- [Presentació d'Eva Gajardo](#)
- [Presentació de Júlia Quintana](#)
- [Presentació d'Adriana Gil](#)

6. El temps en la literatura i la filosofia

El punt de partida del 22 d'octubre va ser una conferència amb l'objectiu de reflexionar sobre el temps des de la perspectiva de la literatura, la filosofia i l'art. Els encarregats de parlar sobre "Política del temps: normativitat i diversitat en la cultura", van ser Xavier Bassas i Raquel Frieria, de l'[Institut del Temps Suspès](#). La presentació va anar a càrrec d'Ariadna Güell, codirectora de la Time Use Initiative.

A la conferència, que es pot visionar [aquí](#), es van proposar una selecció de cites, imatges i referències per pensar la política del temps en tres àmbits

culturals: pensament crític i filosofia política; literatura; i art contemporani.

L'Institut del Temps Suspès és una institució que neix de la necessitat de recuperar el temps de vida expropiat, constant i diàriament, a les societats capitalistes, per tal de passar de "la vida no em dona" a "jo tinc el meu ritme".

Recursos

- [Presentació de Xavier Bassas](#)

7. Dades en acció

Noves enquestes d'usos del temps per a polítiques innovadores

La segona jornada de la Time Use Week, el 22 d'octubre, es va centrar en les dades sobre usos del temps i com aquestes són clau per impulsar polítiques innovadores. La primera conversa, sobre la utilitat i la innovació en les noves enquestes d'usos del temps amb perspectiva internacional, es pot recuperar [aquí](#). Hi van prendre part Jessamyn Encarnación, assessora interregional sobre estadístiques de gènere d'ONU-Dones; Eniel Ninka, líder d'equip d'Enquestes de Salut, Usos del Temps i Pressupostos Familiars d'Eurostat; Juha Haaramo, estadístic sènior a l'Institut d'Estadística de Finlàndia; i Xavier Cuadras, director de l'Institut d'Estadística de Catalunya. La moderació va anar a càrrec d'Ariadna Güell, codirectora de la Time Use Initiative.

Jessamyn Encarnación va explicar com, en el marc del programa "Les dones compten" d'ONU Dones, la recol·lecció de dades d'usos del temps és molt important com a pas previ per a la planificació

d'accions. Així, en una primera fase del programa es van realitzar enquestes d'usos del temps a 12 països del món i en una segona fase se'n faran a 27 més. A Bangladesh, Kenya i Senegal, per exemple, les dades obtingudes han estat clau per confeccionar accions i programes específics en les àrees del treball de cures i del treball remunerat de les dones.

A continuació, Eniel Ninka va presentar l'estat actual de l'Enquesta europea harmonitzada sobre els usos del temps i els plans per al seu futur. Es tracta d'una enquesta que es fa a una vintena de països d'Europa cada 10 anys, sent la darrera del 2020. Sis d'aquests països ja han presentat ja les seves dades a Eurostat, i la resta les aniran lliurant els propers anys. Ninka va explicar que és un procés lent perquè aquest tipus d'enquesta requereix de molts recursos, però que tanmateix les dades del temps són fonamentals per a l'anàlisi, implementació i avaluació de polítiques públiques, i sobretot per assolir els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS). També va informar que de cara a la propera enquesta del 2030 estan preparant nous indicadors per a tasques de cures, així com un qüestionari base més senzill per poder-la fer a més països.

La següent intervenció va ser la de Juha Haaramo, que va exposar les principals troballes de la darrera enquesta d'usos del temps a Finlàndia. Realitzada el 2020-2021, en comparació a les realitzades anteriorment mostra com, per primera vegada, el temps de treball total és igual en homes i dones. Això sí, malgrat que ha disminuït tant per als uns com per a les altres, els homes encara fan més treball remunerat, i les dones més treball domèstic. També va explicar les dades relacionades amb els canvis en els usos del temps després de la covid-19, amb un increment del temps lliure tant en homes com dones, el temps de cura dels infants per part dels homes, el d'ús de pantalles i el d'exercici físic, mentre que disminueix el del treball domèstic i cura d'infants per part de les dones, i el de treball remunerat o el de lectura tant d'homes com de dones.

Finalment va intervenir Xavier Cuadras, que va explicar com s'ha coordinat la nova Enquesta d'usos del temps a Catalunya, elaborada el 2023-2024 per l'Idescat. En aquesta tercera ronda d'enquestes d'usos del temps a Catalunya, que es troba en una fase avançada de treball de camp, s'ha aprofitat per fer una recollida basada en una nova distribució territorial, i per incorporar la perspectiva de gènere i la informació sobre la variable de llars, tot ampliant la mostra a 5.752 llars (+40%). Les preguntes s'han

adaptat a nous sistemes d'indicadors: d'igualtat de gènere, ODS, Agenda 2030 i Compte satèl·lit de la producció domèstica, entre d'altres. Per al futur va apuntar el repte de reflectir les activitats que tenen lloc fora dels límits de l'economia de mercat, com ara les activitats domèstiques no remunerades o les activitats d'aprenentatge, per tal d'arribar a una comptabilització més completa de l'ús del temps.

Recursos

- ▶ [Presentació de Jessamyn Encarnación](#)
- ▶ [Presentació de Juha Haaramo](#)
- ▶ [Presentació de Xavier Cuadras](#)

Optimitzar l'Enquesta d'usos del temps: finançament, anàlisi i difusió

El dia 22 d'octubre, el debat sobre la importància de tenir dades sobre usos del temps va continuar amb un taller sobre com utilitzar les dades que s'obtidran gràcies a l'Enquesta d'usos del temps a Catalunya i com finançar projectes basats en l'explotació d'aquestes dades. Les persones participants en

el taller, que només va ser presencial, van ser Cristina Rovira, subdirectora general de Producció i Coordinació de l'Idescat; Olga Alay, subdirectora de recerca de la Generalitat de Catalunya; Mar Camarasa Casals, tècnica de la Direcció de Serveis de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona; Joan Garcia, investigador del Centre d'Estudis Demogràfics; i Pere Rovira, soci fundador OneTandem. El moderador va ser Marc Martorell, consultor de la Time Use Initiative.

Cristina Rovira va explicar l'estat actual de la nova Enquesta d'usos del temps de Catalunya, que ja es troba en fase avançada de treball de camp. L'enquesta s'ha fet a persones que resideixen en habitatges familiars principals per mesurar la magnitud del temps que la població dedica a les seves activitats diàries i comprèn la distribució, la durada i l'horari de les activitats. També proporcionarà informació sobre els horaris efectius de treball, l'abast del treball que no és de mercat, els ajuts entre les llars, el comportament de la població en temps de lleure i el temps de les activitats diàries realitzades amb ordinador o internet.

Olga Alay va informar sobre les fonts de finançament que ofereix la [Generalitat de Catalunya](#) per a projectes que exploten les dades d'usos del

temps i Mar Camarasa va fer el mateix amb les de [l'Ajuntament de Barcelona](#).

Seguidament, Joan Garcia va exposar les demandes de l'àmbit de la recerca per poder explotar l'Enquesta d'usos del temps. Aquestes demandes estan relacionades amb el disseny, treball de camp i recollida de dades, el detall del diari d'activitats, les preguntes qüestionari de la llar i individuals, i l'accessibilitat i difusió de les dades extretes.

Finalment, Pere Rovira va compartir recursos en forma d'aplicacions intuïtives per a la presentació i visualització de les dades que s'obtidran de l'enquesta, que fan que aquestes siguin accessibles per a diversos tipus de públic i visualment atractives.

Recursos

- ▶ [Presentació d'Olga Alay](#)
- ▶ [Presentació de Mar Camarasa](#)
- ▶ [Presentació de Joan García Roman](#)
- ▶ [Presentació de Pere Rovira](#)

8. Consolidació de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals per les Polítiques del Temps

Assemblea General de la Xarxa

El dia 22, la Time Use Week va ser l'escenari de l'Assemblea anual de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals per les Polítiques del Temps, amb l'objectiu de fer balanç de les activitats de la Xarxa durant el 2023-24, renovar el Comitè Executiu i escollir la Nova Capital Mundial de Polítiques del temps.

A la sessió, que es pot recuperar [aquí](#), hi van intervenir Marina Lafay, tinenta d'alcaldia de l'Ajuntament d'Estrasburg i consellera metropolitana de l'Àrea Metropolitana

d'Estrasburg; Marta Junqué Surià, secretària general de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals per les Polítiques del Temps; Pamela Quiñones Sánchez, assessora de la regidoria de la Dona de l'Ajuntament de Bogotá; i Jean-Yves Boulin, vicepresident de Tempo Territorial. Ariadna Güell, codirectora de la Time Use Initiative, es va encarregar de la moderació.

Després de la benvinguda per part d'Ariadna Güell, la primera intervenció va anar a càrrec de Marina Lafay, que va explicar els actes centrals que l'Ajuntament d'Estrasburg organitza a final de novembre al Parlament Europeu com a "Capital mundial de les polítiques del temps" del 2024. Està

prevista la participació de diversos representants de la Xarxa durant els dos dies de debats i reunions. S'hi parlarà de la legitimitat del temps per a un mateix i dels reptes de la cura i el dret al temps per assolir una Europa social i equitativa. Un dels objectius és fer arribar a les institucions europees les principals reivindicacions del dret al temps, recollides al [Manifest Tick-tock Europe](#), com la de posar fi al canvi d'hora estacional.

A continuació, Marta Junqué va exposar el balanç d'activitats de la Xarxa durant el 2024 i la planificació de les que es duran a terme el 2025. El 2024, la Xarxa va rebre reconeixements com el [World Government Summit Award](#), així com referències a la premsa internacional ([Bloomberg](#) i [Eurocities](#)), i es van recopilar més de 50 bones pràctiques en dues noves edicions de l'Agenda local i regional del temps sobre [Participació i democràcia](#) i sobre [Polítiques del temps nocturnes](#). També va explicar el relleu d'Estrasburg a Bolzano com a capital mundial de les polítiques del temps i la celebració de la primera escola d'estiu del temps a Barcelona i en línia. També va explicar com s'ha actuat com a *lobby* enfront dels principals actors supralocals, com ara el Parlament Europeu, perquè es comprometin amb

les polítiques de temps, a través de la [Declaració de Barcelona per les polítiques del temps](#) o el [Manifest "Tick-tock Europe"](#). Entre els principals objectius per al 2025 va esmentar el de sumar més membres locals i regionals a la Xarxa i influenciar els principals actors supralocals a nivell mundial per tal de situar el dret al temps a l'agenda política i social, continuar aprenent i implementant polítiques de temps per millorar el benestar a les ciutats i regions, i assegurar la sostenibilitat de la Xarxa.

Seguidament es va votar la composició del nou comitè executiu de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals per les Polítiques del Temps, al qual es van sumar Milà com a soci estratègic i la regió de Sud-Tirol-Trieste, amb l'objectiu d'incorporar noves regions a la Xarxa.

La següent persona a intervenir va ser Pamela Quiñones Sánchez, que va presentar la candidatura de Bogotá com a capital mundial de les polítiques del temps del 2025, una ciutat amb una llarga trajectòria en la implementació de polítiques d'igualtat de gènere i de cures, amb l'èxit desenvolupament del Sistema Distrital de Cuidados i les anomenades *manzanas de cuidados*. La capital colombiana aspira

a internacionalitzar la ciutat amb perspectiva de gènere i posicionar a l'agenda pública mundial la relació entre cures, transformació cultural, violència contra les dones i usos del temps, tot promovent l'ingrés de nous membres de Llatinoamèrica a la Xarxa. La votació posterior va confirmar aquesta aposta i va escollir a Bogotá com a nova capital mundial de les polítiques del temps.

Finalment, va intervenir Jean-Yves Boulin, vicepresident de [Tempo Territorial](#), que va fer un balanç dels 20 anys de trajectòria de l'entitat que representa, una xarxa pionera a nivell estatal francès, creada el 2004, que aglutina organitzacions científiques, ens locals, associacions, empreses i persones particulars amb l'objectiu de sensibilitzar, donar a conèixer i intercanviar coneixement en l'àmbit de les polítiques de temps.

Recursos

- ▶ [Xarxa Mundial de Goverss Locals i Regionals per les Polítiques del Temps](#)
- ▶ [Presentació de Marina Lafay](#)
- ▶ [Presentació de Marta Junqué](#)
- ▶ [Presentació de Pamela Quiñones](#)
- ▶ [Presentació de Jean-Yves Boulin](#)
- ▶ [Sessions en línia de l'Escola d'Estiu del Temps \(2024\)](#)
- ▶ [Conclusions de l'Escola d'Estiu del Temps \(2024\)](#)
- ▶ [Agenda Local i Regional del Temps](#)

9. Racionalització del temps de treball

Propostes i beneficis de la reducció de la jornada laboral i la Llei d'Usos del Temps per a les PIME (Pla PYME 375) i reflexions sobre el Pla PYME 375 des de la negociació col·lectiva

La tercera jornada de la Time Use Week, el 23 d'octubre, de format presencial, es va celebrar al Saló BizBarcelona i es va centrar en el teixit social i productiu, tenint com a tema principal la racionalització del temps de treball.

La primera sessió va consistir en una introducció a les propostes i beneficis de la reducció de la jornada laboral per a les PIME, amb un debat sobre la negociació col·lectiva en què van participar Joan Sanchis i Muñoz, professor associat d'Economia Aplicada a la Universitat de València; Eva M. Gajardo Rodríguez, secretària d'Igualtat i Formació de la UGT de Catalunya; Cristina Torre, secretària d'Acció Sindical i Transicions Justes de Comissions Obreres de Catalunya; i Sílvia Miró, directora de l'Àrea de Treball de PIMEC. La moderació va anar a càrrec de

Marta Junqué, codirectora de la Time Use Initiative.

Joan Sanchis va explicar l'estat de la qüestió de la reducció de la jornada laboral a l'Estat espanyol, on la proposta de reducció a 37,5 hores setmanals es troba actualment a la taula de negociació social. Va explicar també els beneficis de salut i eficiència que aportaria aquesta reducció tant a persones treballadores com a empreses, però també els reptes, posant sobre la taula en concret que calen mesures de suport i acompanyament a les petites i mitjanes empreses perquè implementin la reducció de jornada, com ara el [Pla PYME 375](#), posat en marxa pel Ministeri de Treball del Govern espanyol, que ofereix ajuts a la contractació de personal i plans de formació per a empreses de menys de 10 treballadors si redueixen la jornada laboral.

A continuació, les representants del sindicats, Eva Mª Gajardo Rodríguez i Cristina Torre, i de la patronal de les petites i mitjanes empreses catalanes, Sílvia Miró, van debatre sobre com des de la negociació col·lectiva es pot contribuir a la racionalització del temps de treball i, específicament, a la implementació d'una reducció de la jornada laboral que beneficiï a treballadors i empreses. Malgrat que no hi va haver acord entre les parts, sí que es va observar com debatre sobre temps de treball i considerar-lo una

problemàtica a solucionar, permet acostar posicions enrocades en altres espais de debat social.

Eines per a usos del temps més racionals i responsables

La segona sessió del dia 23 d'octubre va ser l'escenari de la presentació de les diverses eines i recursos per a la racionalització del temps de treball que ofereixen l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona per al teixit productiu. Hi van intervenir Laura de Caralt, tècnica de la Direcció de Feminismes i LGTBI de l'Ajuntament de Barcelona; i Pedro Martín Cumplido, tècnic d'igualtat i polítiques del temps de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Va continuar fent de moderadora Marta Junqué, codirectora de la Time Use Initiative.

Laura de Caralt va destacar el [Servei d'Assessorament per la igualtat i l'organització del temps](#), així com les [subvencions](#), els [estudis](#) i [dossiers del temps](#), entre altres serveis que l'Ajuntament de Barcelona posa a l'abast de les organitzacions que volen millorar la seva gestió del temps. També va esmentar la formació específica per a empreses que ofereix [Barcelona](#)

[Activa](#). Però, principalment, va posar en valor la innovadora [Xarxa NUST](#), la xarxa local d'empreses per un nou temps de treball que aplega més de 130 empreses i entitats de diferents mides i sectors de Barcelona, orientada a promoure una nova cultura del treball i que té per objectiu principal compartir informació i coneixement sobre les mesures, els acords i les eines que ajuden a fer-ho possible. Posteriorment, va tenir lloc una sessió en què empreses de la Xarxa NUST van presentar casos d'èxit en l'aplicació de mesures de gestió del temps (veure l'apartat "[Inspiració i èxit en l'organització del temps: com aplicar mesures de millora a les organitzacions](#)").

A continuació, Pedro Martín Cumplido va exposar les eines que l'AMB ofereix als ajuntaments i al teixit productiu metropolità. Per una banda, hi ha subvencions a iniciatives municipals destinades a facilitar la cohesió social i territorial metropolitana en el marc del Programa metropolità d'impuls a la igualtat d'oportunitats en el treball. Per altra banda, s'ofereix assessorament i acompanyament a ajuntaments en polítiques del temps que impliquin el teixit empresarial, comercial, industrial i productiu. També va destacar la publicació per part de l'AMB de materials específics que ofereixen

eines clau per facilitar l'aplicació de mesures que fomentin una organització del temps de treball equilibrada i racional, com les "[55 propostes per millorar la corresponsabilitat, la conciliació, la productivitat i la sostenibilitat a les empreses metropolitanes](#)" i el "[Decàleg per a una organització del temps de treball equilibrada i racional a les empreses metropolitanes](#)".

Recursos

- ▶ [Presentació de Laura de Caralt](#)
- ▶ [Presentació de Pedro Martín Cumplido](#)
- ▶ [Usos del Temps](#) - Ajuntament de Barcelona
- ▶ [Polítiques del temps de l'Àrea Metropolitana de Barcelona](#)

Consell de Relacions Laborals: un cas d'èxit per avançar en el dret al temps al món del treball català

El dia 23 d'octubre al migdia va tenir lloc una taula rodona per presentar algunes de les novetats en matèria de legislació catalana relativa a la gestió del temps de treball, amb la participació clau del Consell de Relacions Laborals de Catalunya. Hi van

prendre part M. Àngels Pujols Muntada, secretària general del Consell de Relacions Laborals; M. Àngels Cuadrada Basquens, subdirectora general de Relacions Laborals del Departament d'Empresa i Treball de la Generalitat de Catalunya; Beatriz Fernández-Tubau Rodés, representant de Foment del Treball Nacional a la Comissió d'Igualtat i Temps de Treball; Mentxu Gutiérrez Jiménez, secretària de Dones i Polítiques LGTBI de CCOO de Catalunya; Ariadna Guixé Ors, responsable de Relacions Laborals i Negociació Col·lectiva de PIMEC.; Eva M. Gajardo Rodríguez, secretària d'Igualtat i Formació de la UGT de Catalunya, i Saray Espejo Benito, directora general de Cures, Organització del Temps i Equitat en els Treballs de la Generalitat de Catalunya.

La Comissió d'Igualtat i del temps de treball del [Consell de Relacions Laborals](#), integrat per les organitzacions sindicals i empresarials més representatives de Catalunya i l'administració de la Generalitat, treballa des de fa anys per l'assoliment de consensos en matèria d'usos del temps i racionalització d'horaris. Per una banda, en relació amb l'impuls del dret a la desconexió digital, es van presentar les [orientacions per garantir el dret a la desconexió digital del CRL](#), així com amb el projecte [DES-connectes?](#), per detectar pràctiques inspiradores en aquest dret i difondre-les per així ajudar a formular noves propostes. Per altra banda, es van compartir

les [recomanacions](#) per a la negociació col·lectiva dels plans d'igualtat, mostrant el seu potencial per instaurar una nova cultura del temps.

En el debat es va destacar el rol clau de l'experiència de concertació al Consell de Relacions Laborals i la necessitat i importància de la negociació col·lectiva per garantir el dret a la desconnexió digital i una organització del temps de treball responsable.

Recursos

- ▶ [La desconnexió digital a les empreses de Catalunya-Consell de Relacions Laborals de Catalunya](#)
- ▶ [Igualtat i temps de treball- Consell de Relacions Laborals de Catalunya](#)

Inspiració i èxit en l'organització del temps: com aplicar mesures de millora a les organitzacions (Xarxa NUST)

El dia 23 d'octubre, a la jornada sobre la racionalització del temps de treball adreçada al teixit social i econòmic, va tenir lloc aquesta taula rodona amb l'objectiu de mostrar casos d'èxit en l'aplicació de mesures de gestió

del temps de treball de la mà d'empreses membres de la [Xarxa d'empreses per un nou temps de treball](#) (Xarxa NUST). La sessió va comptar amb la participació de Marta Rodríguez Martín, directora d'Organització, Persones i Cultura de Mercabarna; Susana Pascual García, directora de Millora Contínua i Sostenibilitat d'Acefat; Ana Pérez Clemente, consultora BPM d'Iterem; i Maria José Blanco, responsable de plans estratègics d'ocupació de Barcelona Activa.

La sessió va començar amb una introducció prèvia per part de Maria José Blanco, responsable de plans estratègics d'ocupació de Barcelona Activa, que va presentar l'[Acord Barcelona per l'ocupació de qualitat](#), una iniciativa promoguda pel consistori barceloní que impulsa mesures per millorar la gestió del temps i la qualitat laboral.

A continuació, les representants de tres empreses de la Xarxa NUST, Mercabarna, ACEFAT i Iterem, van presentar els seus casos d'èxit en l'aplicació de mesures de gestió del temps. La primera en intervenir va ser Marta Rodríguez Martín, que va exposar mesures com les de reducció (37,5 hores setmanals) i compactació horària, la bossa d'hores per a les persones treballadores, la possibilitat de teletreball, i els permisos ampliat per naixement, visites a metges o la realització d'exàmens com a exemples de mesures per a una millor organització del temps implementades a Mercabarna.

Susana Pascual García va compartir les mesures de gestió del temps incorporades a la política integrada de la vida personal i laboral d'ACEFAT, destacant el seu decàleg de desconexió digital i l'horari compactat de 8 a 16h. Finalment, Ana Pérez Clemente va explicar les bones pràctiques d'Iterem en matèria de gestió del temps laboral i personal, destacant la que ha esdevingut la mesura "estrella": la jornada de 32,5 hores de treball a la setmana. Així mateix, també va exposar com en la seva organització, les persones treballadores disposen d'altres mesures com la flexibilitat d'entrada i sortida i la pausa per dinar sense temps limitat, o les vacances adaptades segons les necessitats.

Totes tres van voler destacar la importància d'adaptar les mesures de gestió del temps de treball a la idiosincràsia de l'empresa i a les necessitats específiques de les persones treballadores, defugint d'una metodologia única de disseny i implementació de mesures d'organització del temps de treball. Així mateix, van posar en valor la importància de formar part de la Xarxa NUST, com un projecte de ciutat que genera espais compartits per a les empreses, on aquestes poden intercanviar experiències i bones pràctiques, però també els reptes i les dificultats.

Recursos

- [Presentació d'ABOQ](#)
- [Presentació d'Iterem](#)
- [Presentació de Mercabarna](#)
- [Presentació de Susana Pascual](#)
- [Fulleró Pacte del temps i Xarxa NUST](#)
- [Acord Barcelona per l'Ocupació de Qualitat](#)

Eines d'usos del temps per a persones autònomes

La darrera sessió de la jornada del dia 23 d'octubre adreçada als agents socials i productius volia mostrar la importància d'implementar mesures d'organització del temps de treball per a les persones autònomes, de la mà d'Elisabet Bach Oller, presidenta de PIMEC Autònoms.

Bach va presentar les conclusions de l'estudi "L'organització i la gestió del temps de treball en les dones autònomes a Catalunya", realitzat per

PIMEC i el Departament d'Igualtat i Feminismes de la Generalitat de Catalunya, que mostren com les principals preocupacions de les dones autònomes inclouen la gestió del temps, la conciliació, les dificultats econòmiques i la maternitat. També va explicar que les dones autònomes tenen jornades de treball molt llargues: la majoria superen les 40 hores setmanals, i una part significativa, les 50 hores, especialment aquelles amb persones dependents a càrrec. Així, les dones autònomes afronten dificultats a l'hora de conciliar la vida laboral i personal, i manifesten problemes per trobar temps suficient sense incrementar el ritme o les hores de treball, dificultat que és més pronunciada en famílies monoparentals o en dones que viuen soles.

Per això, l'estudi proposa algunes mesures per millorar la conciliació de la vida laboral i personal de les dones autònomes, com ara proporcionar ajuts o incentius per a la contractació de persones treballadores que permetin millorar l'organització de l'activitat empresarial, promoure la formació sobre recursos per a la millora en l'organització i la gestió del treball autònom, i desenvolupar noves eines de suport per a les dones autònomes que facilitin la gestió de les activitats o la planificació de projectes, entre d'altres.

Recursos

- » [Estudi sobre l'organització del temps de treball de les dones autònomes](#)

10. Conclusions

La Time Use Week 2024 va marcar una nova fita en l'avenç per consolidar el dret al temps. Amb una participació rècord i un impacte global, l'esdeveniment va consolidar Barcelona i Catalunya com a epicentres del debat sobre les polítiques del temps. Ha estat l'edició amb més participació de les 10 que s'han celebrat:

- » Més de 1.000 persones registrades (presencialment i en línia), demostrant l'interès social creixent per les polítiques del temps.
- » 40 ponents internacionals i locals clau, com les Nacions Unides, l'Aliança Global per les Cures o el Consell Econòmic i Social Europeu, que van compartir experiències valuoses.
- » Més de 40 activitats per a públic no especialitzat organitzades per empreses, entitats i municipis diversos de tot Catalunya, que es van apuntar a organitzar iniciatives dins de la seva organització o al seu territori.

Ampliació del compromís global pel dret al temps

La primera jornada del dia 21 d'octubre la va protagonitzar la renovació de la Declaració de Barcelona en polítiques del temps, l'acord mundial que malda per garantir el dret al temps. Es va aprovar

un nou pla de treball per al període 2024-2026 que impulsarà les polítiques del temps a nivell global, situant el dret al temps al centre de l'agenda política global i catalana.

L'acord renovat de la Declaració de Barcelona s'amplia fins a 200 agents clau que s'han compromès a treballar en els dos pròxims anys per fer avançar el dret al temps per a tota la ciutadania. Algunes noves adhesions són les de l'Organització Mundial de Ciutats i Governes Locals Units (UCLG), la principal associació mundial que treballa per la reducció de jornada (4-Day Week Global), així com noves ciutats i regions, i altres organitzacions pioneres en el dret al temps.

La jornada del dia 21 també va reafirmar Catalunya i Barcelona com a líders en la promoció del dret al temps, un lideratge que exerceixen des de fa quatre anys, així com el lideratge dels municipis catalans en l'impuls del dret al temps a nivell local, amb una gran participació d'aquests a la TUW, on van compartir les seves bones pràctiques en polítiques del temps per a solucionar problemes reals.

Així, la Time Use Week 2024 va ser l'escenari on les institucions catalanes van presentar instruments pioners per implementar polítiques del temps a nivell local, com:

- » Guia PLOT - guia per a la implementació del pla local d'organització del temps de la Diputació de Barcelona.

- » Decàleg i 55 propostes per millorar la gestió del temps a l'àrea metropolitana, de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

També es va compartir l'èxit del treball de col·laboració públicoprivada i amb els diferents agents socials i econòmics del territori, com en el cas de la Xarxa catalana pel dret al temps que, juntament amb el Pacte del temps de Barcelona i la Xarxa NUST, impulsades per l'Ajuntament de Barcelona, es consoliden com a experiències innovadores en gestió del temps en xarxa.

Consolidació de la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals pel Dret al temps i demostració que les dades sobre usos del temps són claus per fer polítiques efectives

El segon dia de la Time Use Week, el 22 d'octubre, va consolidar la Xarxa Mundial de Governos Locals i Regionals per les Polítiques del Temps, que ha ampliat el seu consell executiu amb la incorporació de Milà com a soci estratègic, enfortint la xarxa europea; amb una nova figura regional, Sud-Tirol-Trieste, amb l'objectiu de poder incorporar noves regions a la Xarxa; i amb la ciutat de Bogotá com a nova Capital del temps 2025, portant el focus del dret al temps a Llatinoamèrica.

La segona jornada també va mostrar com les dades sobre usos del temps són clau per poder dur a terme polítiques efectives, tot aprenent de casos d'èxit com el de Nacions Unides, amb dades proporcionades per enquestes d'usos del temps a diversos països del món. També es van compartir dades de la nova onada d'enquestes d'usos del temps a Europa, com la de Finlàndia, on els resultats mostren que la coresponsabilitat entre homes i dones ha augmentat. A nivell local, la comunitat de recerca catalana va tenir l'oportunitat de trobar-se a la Time Use Week per coordinar l'explotació de les dades de l'enquesta catalana d'usos del temps, que estaran disponibles el 2025.

Consens sobre la urgència de racionalitzar la jornada laboral

La tercera jornada del programa oficial de la Time Use Week, que va tenir lloc el dia 23 d'octubre al Saló BIZBarcelona, va ser l'escenari d'un diàleg pioner en què els sindicats majoritaris i PIMEC van debatre en públic per primera vegada els efectes de la reducció de la jornada laboral i com aplicar-la a les PIME, així com altres palanques de racionalització del temps de treball. Si bé la manera com arribar-hi continua sent fruit de debat, sí que es va constatar el consens sobre la necessitat de passar a l'acció per assolir una racionalització horària a la feina.

A la jornada, adreçada al teixit social i econòmic, l'Ajuntament de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona van presentar la cartera de serveis i noves eines per a una millor gestió del temps, més equitativa i corresponsable per al teixit productiu, com el Servei d'acompanyament a les empreses en igualtat i organització del temps de l'Ajuntament de Barcelona o el recull de 55 bones pràctiques en l'organització del temps de treball de l'AMB.

Per altra banda, els actes organitzats pel Consell de Relacions Laborals i la Xarxa NUST van demostrar l'èxit en la implementació de bones pràctiques i la necessitat d'espais de consens i intercanvi per fer avenços en matèria de racionalització del temps de treball.

Més de 45 organitzacions han tirat endavant iniciatives transformadores durant la TUW

La Time Use Week 2024 va assolir l'objectiu d'arribar a més públic no especialitzat, gràcies a la gran participació d'organitzacions i ens locals d'arreu de Catalunya, que van dur a terme més de 45 iniciatives transformadores en els usos del temps, en paral·lel al programa oficial de la TUW. D'aquesta manera queda clar que el teixit social i productiu ha estat el que més mesures ha implementat de manera pilot a les seves organitzacions, i que els ens locals i de recerca van fer servir l'oportunitat per sensibilitzar i difondre la importància dels usos del temps, mitjançant actes per a tota la ciutadania.

Annexos

Entitats signants de la Declaració de Barcelona per les polítiques del temps (a 28 de novembre de 2024)

Per ordre alfabètic.

— 4 Day Week Global	Municipis	Treball - Quit / Sociological Research Centre on Everyday Life and Work
— Accent Social, SI	— Associació Entrehomes	— Centre for Time Use Research, Ucl
— Aificc	— Associació Educativa Viu Lleure	— Centro de Economía y Políticas Sociales
— Ajuntament de Barcelona	— Associació per a les Nacions Unides a Espanya	— Centro de Estudios Avanzados en Fisiología del Ejercicio
— Ajuntament de Girona	— Associació Svs (Sitges Voluntarissocials - Acció En Blau / Observatoricat)	— Centro de Investigación e Incidencia para el Desarrollo e Igualdad Sustantiva (Ciidis)
— Ajuntament de Lleida	— Associació Verificat	— Città Metropolitana di Milano
— Ajuntament de Palafrugell	— Associazione Nazionale Banche del Tempo	— City Resilience Global Programme
— Ajuntament de Sant Boi De Llobregat	— Autonomy	— Col·lectiucpnl Iac-Catac
— Ajuntament de Terrassa	— Avantebre Sccl	— Col·legi d'enginyers Tècnics Industrials de Girona
— Ajuntament de Tarragona	— B-Society	— Col·legi de Dietistes-Nutricionistes de Catalunya (Codinucat)
— Ajuntament de Vilassar De Mar	— Barcelona Time Use Initiative for a Healthy Society	— Comité de Investigación de Sociología del Tiempo
— Ajuntament de Santa Coloma De Gramenet	— Betere Tijden	— Comissions Obreres de Catalunya
— Aliamos Gmbh	— Bettertimes - For Healthy Social Times	— Comune di Bergamo
— Área Metropolitana del Valle de Aburrá	— Biow	— Comune di Bolzano
— Area Metropolitana de Barcelona	— Bündnis 90/ Die Grünen Schleswig-Holsteiner	— Comune di Milano
— Arhoe Comision Nacional para la Racionalizacion de Horarios Españoles	— Camins, Fundació Social Escola Pia	— Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya
— Arl-Academy for Territorial Development in the Leibniz Association	— Calendersign.Com	— Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya
— Asociación Cultura Tretze	— Cecot	— Copolis. Grup de Recerca en Sociologia (Ub)
— Asociación Iberoamericana de Bancos de Tiempo	— Center For Metropolitan Studies, Tu Berlin	
— Asociación para el Desarrollo de los Bancos de Tiempo	— Centre d'estudis de les Dones d'Europa	
— Asociación Salud y Familia	— Centre d'estudis Demogràfics	
— Associació Catalana de	— Centre d'estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el	

- Corporación Contigo Colombia
- Doble Columna SI
- Deutsche Akademie Für Städtebau Und Landesplanung
- Deutsche Gesellschaft Für Zeitpolitik / German Society For Time Policy
- Deutsches Institut Für Urbanistik Gmbh
- Diputació de Barcelona
- Eina Activa Ei
- Electrosistemas Bach, Sa - Electrans
- European Biological Rhythms Society
- European Medical Association - Ema
- Evangelische Akademie Tutzing
- Fanoc, Associació de Famílies Nombroses de Catalunya.
- Federació de Municipis de Catalunya
- Foment del Treball
- Fundación Andi
- Fundación Esquel
- Fundación Estivill Sueño
- Fundación Llar Enric D'ossó
- Fundación Platoniq
- Fundación Privada Astres
- Fundación Privada Catalana per a la Paràlisi Cerebral
- Fundación Privada El 7
- Fundación Privada Gentis
- Fundación Privada Infància i Família
- Fundación Privada Resilis
- Fundación Privada Utopía
- Fundació Acció Social Infància (Fasi)
- Fundació Surt
- Fundació Viver de Bell Lloc
- Graal (Bancs del Temps de Portugal)
- Genera Innovació Sccl
- Gremi Provincial del Comerç de Mobles de Barcelona
- Grup Plataforma Educativa
- Hungarian Sleep Association
- Idària Cooperativa
- Ingecal, Ingeniería de la Calidad y el Medio Ambiente, SI
- Institut Metròpolis
- Institute of Geography and Geoecology (Kit)
- Intendencia de Montevideo
- Jawaharlal Nehru Centre for Advanced Scientific Research
- Legislatura de la Ciudad Autónoma de Buenos Aires
- La Troca: Escola Comunitària de Formació Permanent
- Ludik Concilia
- Make Mothers Matter
- Meritxell Beltrán Vallés
- Metropole Europeenne de Lille
- Montpellier Metropole
- Murgibe
- Münchner Forum - Diskussionsforum Für Entwicklungsfragen E.V.
- Ndavant, SI
- Nagual Alimentacion, SI
- PIMEC
- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
- Regione Autonoma Trentino Alto Adige/Südtirol
- Rennes Metropole
- São Paulo City Hall
- Save Standard Time
- Sowitra
- Take Back Your Time
- Taula d'entitats del Tercer Sector Social de Catalunya
- Tempo Territorial
- Temporal Belongings
- Textil Planas Oliveras Sau
- The Human Imagination Project
- Títol Personal (Universitat de València)
- Unió Consorci Formació
- Unió Empresarial de l'Anoia
- Unió Sindical Obrera de Catalunya
- University of California Berkeley
- University of Hamburg
- Universitat de Barcelona. Grup Psicotemps+
- UGT Catalunya
- Ville de Rennes
- Ville de Strasbourg (City of Strasbourg)
- Waiting Times Project
- Workers' Group of the European Economic and Social Committee (Eesc)
- Zbra
- Zentralkomitee Der Deutschen Katholiken (Zdk)

Llistat d'iniciatives transformadores

Iniciatives transformadores - teixit social i productiu

Aplicar una prova pilot de setmana de 37,5 hores

- Associació de Famílies Nombroses de Catalunya (FANOC)

Aplicar una prova pilot de setmana de 32 hores (setmana de 4 dies)

- Pla Estratègic Metropolità de Barcelona
- aFFaC

Implementar una eina d'autoavaluació de polítiques del temps

- Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA)
- Federació de Cooperatives de Treball de Catalunya
- Marinvà
- Espai Ambiental SCCL
- Associació de Professionals Autònoms i Empreses (APAE)
- Hospital del Mar

Aplicar horari sincrònic i asincrònic entre els equips (per tal de garantir que les reunions, per exemple, siguin fetes en un horari que faciliti la conciliació; permetre la sortida i arribada estesa per facilitar conciliació, etc.)

- Productors Audiovisuals de Catalunya (PAC)
- Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya
- Associació Salut i Família
- OneTandem

Implementar una prova pilot de mesures o permisos, més enllà dels establerts per la normativa, que afavoreixin la conciliació i la corresponsabilitat

- Federación Española de Asociaciones Pro-Lactancia Materna (FEDALMA)
- Consejo Nacional de las Mujeres de España

Implementar una prova pilot de mesures per augmentar l'autonomia en la gestió del temps de treball (bosses d'hores, flexibilitat recuperable...)

- Associació Cultural Arxiu i Memòria

Donar la possibilitat de dinar en menys temps de l'habitual i avançar l'hora de sortida per afavorir la conciliació

- Confederació de Treballadors Autònoms de Catalunya (CTAC)

Finalitzar l'horari de treball abans de les 19 hores

- Associació catalana dones Directives i Empresàries – Dones pel Futur

Presentacions d'estudis, debats o xerrades sobre els usos del temps en l'àmbit de treball

- SlowShop Lleida: Diada per la Reforma Horària (tancament de comerços abans, entre altres accions).
- PIMEC: un estudi sobre els usos del temps per part de les persones autònomes.
- Consell de Relacions Laborals de Catalunya: DES-CONNECTES. Més informació.
- Asociación Iberoamericana de los Bancos de Tiempo: projecte "Libros que hablan de tiempo"

Iniciatives transformadores - ens locals i regionals

Coordinar campanyes de sensibilització (xerrades, comunicació...)

- Ajuntament Hospitalet de Llobregat
- Ajuntament de Manresa
- Ajuntament de Sant Joan Despí
- Ajuntament d'Oliana
- Ajuntament de Tarragona
- Consell Comarcal del Montsià
- Biblioteca pública de San Javier, Múrcia

Avaluar les polítiques del temps pròpies

- Ajuntament de Sant Martí Sesgueioles
- Govern Basc

Iniciatives transformadores – àmbit de recerca

Publicar resultats que analitzin els usos del temps

- Universitat de Barcelona
- Universitat de San Andrés, Argentina

Presentació d'estudis, debats o xerrades sobre els usos del temps

- Universitat Autònoma de Barcelona
- Universitat Oberta de Catalunya

Campanyes de sensibilització

- Universitat Oberta de Catalunya

Entitats membres del Consorci Catalunya Internacional

Institucions públiques i entitats associatives de l'àmbit local

- Generalitat de Catalunya
- Ajuntament de Barcelona
- Ajuntament de Tarragona
- Ajuntament de Girona
- Ajuntament de Lleida
- Ajuntament de Viella i Mitjaran
- Diputació de Barcelona
- Diputació de Tarragona
- Diputació de Girona
- Diputació de Lleida
- Consell General d'Aran
- Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM)
- Federació de Municipis de Catalunya (FMC)

Universitats, escoles de negocis i instituts universitaris de recerca

- Universitat de Barcelona (UB)
- Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)
- Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)
- Universitat Pompeu Fabra (UPF)
- Universitat de Lleida (UdL)
- Universitat de Girona (UdG)
- Universitat Rovira i Virgili (URV)
- Universitat Ramon Llull (URL)
- Universitat Oberta de Catalunya (UOC)
- Universitat de Vic · Universitat Central de Catalunya (UVic-UCC)
- Universitat Internacional de Catalunya (UIC)
- Universitat Abat Oliba CEU (UAO CEU)
- Institut Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI)
- EADA Business School
- Barcelona School of Economics (BSE)

Entitats dels sectors econòmic, empresarial, sindical i social

- Consell General de les Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya
- Foment del Treball Nacional
- Micro, petita i mitjana empresa de Catalunya (PIMEC)
- Confederació de Cooperatives de Catalunya
- Associació Multisectorial d'Empreses (AMEC)
- Fundació Privada d'Empresaris (FemCAT)
- Unió General de Treballadors de Catalunya (UGT)
- Comissions Obreres de Catalunya (CCOO)
- Taula d'Entitats del Tercer Sector Social de Catalunya
- FC Barcelona

